

Høringssvar til Høringsnotat om Forslag til Endringer i Markedsføringsloven

Spiseforstyrrelsesforeningen takker for muligheten til å komme med innspill til forslag om endringer i markedsføringsloven. Vi representerer en brukergruppe som er spesielt sårbar for markedsføring på sosiale medier, hvor kroppspress kan fungere som en opprettholdende faktor for spiseforstyrrelser og problematisk forhold til mat og kropp. Vi ønsker derfor å gi våre innspill med fokus på hvordan de foreslåtte endringene kan bidra til å beskytte denne sårbare gruppen.

Sårbarhet for markedsføring og kroppspress

Våre brukere, som ofte sliter med spiseforstyrrelser eller et problematisk forhold til mat og kropp, er spesielt utsatt for negativ påvirkning fra markedsføring på sosiale medier. Reklame for skjønnhetsprodukter, vektreduksjonsprodukter, muskelbyggende kosttilskudd og kosmetiske inngrep kan forsterke kroppspress og bidra til å opprettholde og forverre lidelsen.

Støtte til foreslåtte endringer

Vi støtter forslaget om å innføre en ny § 21 a i markedsføringsloven som forbyr markedsføring i sosiale medier og spill av ytelser som er uegnet for barn. Vi mener dette er et viktig skritt for å beskytte barn og unge mot skadelig markedsføring som kan påvirke deres psykiske helse negativt.

Viktigheten av å beskytte sårbare grupper

Det er avgjørende at regelverket tar hensyn til sårbare grupper som våre brukere. Kroppspress og urealistiske kroppsidealer i reklame kan ha alvorlige konsekvenser for personer med spiseforstyrrelser. Vi mener derfor at det er viktig å inkludere spesifikke tiltak som beskytter disse gruppene mot markedsføring som kan forverre deres tilstand.

Forslag til ytterligere tiltak

1. Strengere regulering av influensermarkedsføring:

- Influensere har stor påvirkningskraft, spesielt på unge. Vi foreslår at det innføres strengere krav til merking av reklame og at influensere pålegges å unngå markedsføring av produkter som kan bidra til kroppspress.

2. Økt fokus på veiledning og informasjon:

- Det bør legges til rette for økt veiledning og informasjon til både næringsdrivende og forbrukere om hva som anses som uegnet markedsføring. Dette kan bidra til bedre etterlevelse av regelverket og økt bevissthet om problematikken.

3. Samarbeid med helsemyndigheter:

- For å sikre at regelverket ivaretar hensynet til psykisk helse, foreslår vi et tettere samarbeid mellom Forbrukertilsynet og helsemyndighetene. Dette kan bidra til å utvikle retningslinjer som bedre beskytter sårbare grupper.

Støtte fra forskning og brukerundersøkelser

Forskning viser at spiseforstyrrelser er utbredt blant ungdom, og at sosiale medier spiller en betydelig rolle i å forsterke kroppspress og spiseforstyrrelsespatologi. En studie fra Dahlgren et al. (2024) fant at 80% av jentene rapporterte at sosiale medier, spesielt Instagram og TikTok, hadde en negativ innflytelse på hvordan de følte om sitt utseende. Disse jentene hadde signifikant høyere nivåer av spiseforstyrrelsespatologi og rapporterte høyere nivåer av utseendepress fra media.

En brukerundersøkelse gjennomført av Spisfo i 2023 hos aldersgruppen 13-25 år, viser at mange opplever et negativt selvilde som påvirkes av sosiale medier, og at de ofte sammenligner seg selv med andre på nettet. Mange opplever også press om å se ut på en bestemt måte, og oppsøker innhold som trigger spiseproblematikken deres, samt at slik innhold har vært en barriere for å bli frisk. De fleste synes det er vanskelig å skjerme seg fra negativt innhold, og at de opplever å ha lite støtte fra pårørende, skolen og/eller behandler.

Konklusjon

Spiseforstyrrelsesforeningen støtter intensjonen bak de foreslåtte endringene i markedsføringsloven og mener at de vil bidra til å beskytte barn og unge mot skadelig markedsføring. Vi oppfordrer til at det tas ytterligere hensyn til sårbare grupper som våre brukere, og at det innføres strengere reguleringer og økt veiledning for å sikre at markedsføringen ikke bidrar til kroppspress og forverring av spiseforstyrrelser.

Vi ser frem til videre dialog og samarbeid for å sikre at endringene i lovverket ivaretar barn og unge og særlige sårbare grupper på best mulig måte.

Med vennlig hilsen,
Silje Sønsterud Olsen
Seniorrådgiver
Spiseforstyrrelsesforeningen